Samenvatting van tekst 34: 'Dis net die oortjies van die seekoei'

1. De verborgen werkelijkheid

De tekst begint met de Zuid-Afrikaanse uitdrukking *'Dis net die oortjies van die seekoei'*. Deze betekent dat we slechts een klein deel van de werkelijkheid waarnemen. Net zoals bij een nijlpaard, dat grotendeels onder water blijft en waarvan soms alleen de oren zichtbaar zijn, gaat er achter de zichtbare wereld een veel grotere, verborgen werkelijkheid schuil.

In dit verband kunnen we verwijzen naar de Griekse filosoof Heraclitus en de psychiater Sigmund Freud. Beiden besteedden aandacht aan aspecten van de werkelijkheid die niet onmiddellijk zichtbaar of bewust zijn, maar toch van groot belang kunnen zijn.

Ook binnen de traditionele Afrikaanse levensbeschouwing is dit inzicht bekend. Volgens de Bantoefilosofie speelt fijnstoffelijke levenskracht een essentiële rol in de gezondheid en het geluk van de mens. Deze levenskracht wordt er als belangrijker beschouwd dan materiële rijkdom. Volgens deze visie kan ze worden uitgewisseld tussen mensen, voorouders, geesten en godheden. Die uitwisseling kan een helende werking hebben, maar levenskracht kan ook worden gestolen, met ziekte en onheil als gevolg.

Ook het christendom kent het begrip levenskracht. In de Bijbel is God de schepper van alle leven en levenskracht. Een voorbeeld is het verhaal over de zieke vrouw die Jezus' kleding aanraakt. Ze gelooft dat zijn kleed deelt in zijn overweldigende levenskracht en dat deze bij de aanraking gedeeltelijk op haar overgaat. Haar geloof in die kracht leidt volgens het Bijbelverhaal tot haar genezing.

2. Zuster Marie-Madeleine en het schooltje in Eswatini

In Eswatini, het vroegere Swaziland, hebben pater Henry en een groep missiezusters een klooster en een schooltje opgericht. De Vlaamse zuster Marie-Madeleine geeft er les aan kinderen in het eerste leerjaar. Ze doet haar werk met veel enthousiasme en heeft een methode ontwikkeld waarmee de kinderen spelenderwijs leren lezen. Door woorden en klanken met elkaar te vergelijken, ontdekken ze zelf overeenkomsten en verschillen en leren ze de structuur van de taal begrijpen.

Marie-Madeleine houdt dagelijks een dagboek bij. Daarin beschrijft ze de vorderingen van de kinderen, het leven in het klooster, haar positieve en

negatieve ervaringen en haar gedachten over liefde en mededogen. Ze schrijft ook teksten en gedichten.

Haar relatie met de moeder-overste, die tevens directrice van de school is, verloopt echter moeizaam. De moeder-overste legt sterk de nadruk op gehoorzaamheid en discipline. Bovendien veroordeelt ze de traditionele Afrikaanse religie en beschouwt ze plaatselijke rituelen en paranormale genezingen als bijgeloof.

Marie-Madeleine vindt deze houding weinig respectvol tegenover de plaatselijke cultuur. Wanneer ze een ironisch bedoelde opmerking maakt over de opvallende bescheidenheid van de moeder-overste, reageert die bijzonder boos. Vanaf dat moment blijft de verstandhouding tussen beiden gespannen.

Gaandeweg merkt Marie-Madeleine dat haar werk in de klas minder vlot verloopt. Ze voelt zich ongewoon vermoeid en ervaart ongemak in de nabijheid van de moeder-overste. Uiteindelijk krijgt ze zelfs lichte koorts. De moeder-overste neemt haar klachten niet ernstig en schrijft ze toe aan negatief denken en een gebrek aan werklust. Volgens haar zal de vreugde van het werken met de kinderen Marie-Madeleine opnieuw energie geven. Marie-Madeleine ervaart deze opmerking echter als verwijtend en vermoedt dat er meer aan de hand is, al weet ze niet precies wat.

Troost vindt ze in haar dagboek, haar gebeden en Bijbelteksten over liefde, vergeving en een onwankelbaar vertrouwen in God.

3. De bijzondere ervaring tijdens de jubileumviering

Wanneer pater Henry zijn vijftigjarig priesterjubileum viert, vraagt men Marie-Madeleine om een gelegenheidstoespraak te schrijven. Ze gaat daar graag op in. Tijdens haar voordracht voelt ze dat de aanwezigen sterk opgaan in haar woorden. Opmerkelijk genoeg ervaart ze hun betrokkenheid als een toenemende druk op haar lichaam. Plotseling beleeft ze een uittreding: haar fijnstoffelijke lichaam, of aura, lijkt zich los te maken van haar fysieke lichaam. Beide blijven volgens haar ervaring alleen nog verbonden door een soort fijnstoffelijk koord, dat ze vergelijkt met een navelstreng.

Vanuit haar fijnstoffelijke lichaam ziet ze zichzelf verder spreken. Tegelijkertijd neemt ze lichtgevende draden waar die vanuit de aanwezigen vertrekken en zich ter hoogte van haar zonnevlecht met elkaar verbinden. De draden vormen samen een koord dat via haar kruin omhoogstijgt naar een overweldigende, lichtgevende wereld. Van daaruit keert de energie versterkt

terug. Tot haar verbazing stroomt de bundel via haar kruinchakra niet terug naar de aanwezigen, maar naar pater Henry.

Marie-Madeleine krijgt het gevoel dat de omstandigheden een soort magisch ritueel mogelijk hebben gemaakt. Het enthousiasme van de toehoorders en hun gezamenlijke gedachten zouden een fijnstoffelijke gedachtevorm hebben gecreëerd, die door de hulp van gelijkgestemde hogere wezens aan kracht heeft gewonnen. Ze ervaart deze kracht als een vorm van gemeenschappelijk gebed, die pater Henry zou helpen zijn religieuze taak zo goed mogelijk voort te zetten.

Wanneer ze haar ervaring met hem deelt, neemt hij haar opnieuw ernstig. Hij is vertrouwd met dergelijke verschijnselen en legt uit dat uittredingen in uiteenlopende culturen en tijdperken worden beschreven. Hij verwijst daarbij naar de Bijbel, waarin sprake is van een 'zilveren koord'.

Marie-Madeleine vertelt hem ook over haar moeilijke relatie met de moeder-overste, haar vermoeidheid en haar koorts. Daarnaast uit ze kritiek op de houding van de moeder-overste tegenover de plaatselijke religie. Pater Henry vindt die houding onaanvaardbaar. Ook hij bekritiseert missionarissen die traditionele religies afwijzen zonder zich er eerst in te verdiepen.

4. De groene ogen en de krokodil

Ten slotte durft Marie-Madeleine ook over haar nachtelijke ervaringen te vertellen. Ze heeft moeite om in slaap te vallen, omdat ze telkens een paar groene ogen ziet die haar dreigend en boosaardig aankijken. Tegelijkertijd voelt ze een zware massa op haar lichaam, waardoor ze moeilijk kan ademhalen.

Op een nacht meent ze duidelijk te zien wat haar belaagt: de ogen van een krokodil. Ze heeft zelfs de indruk dat het gewicht van het dier de plooien in haar deken platdrukt. Voor haar voelt deze ervaring niet langer als een gewone droom, maar als iets wat werkelijk gebeurt.

Angstig vertelt ze dit aan pater Henry. Ook hij is vertrouwd met dergelijke verschijnselen. Hij brengt ze in verband met wat in bepaalde religieus-filosofische kringen *nahualisme* wordt genoemd: een fijnstoffelijke band tussen mensen en dieren, die volgens deze opvatting soms voor zwarte magie wordt misbruikt.

5. Een andere kijk op religie en de wereld

In de daaropvolgende gesprekken ontwikkelt pater Henry een brede en dynamische visie op religie. Hij bespreekt onder meer helderziendheid, paranormale genezingen, geesten, de invloed van voorouders en vooral de kracht van de Drie-eenheid. Hij verduidelijkt zijn inzichten aan de hand van Bijbelverhalen, religieus-filosofische beschouwingen en getuigenissen uit verschillende culturen.

6. Het bezoek aan een sangoma

Pater Henry stelt voor om samen met Marie-Madeleine een *sangoma* te bezoeken, een traditionele Afrikaanse genezer. Die zou kunnen verklaren wat er volgens hen achter de beginnende materialisatie van de krokodil schuilgaat. Bovendien biedt het bezoek Marie-Madeleine de gelegenheid om kennis te maken met de werkwijze van iemand die binnen de plaatselijke cultuur over bijzondere voorspellende gaven beschikt.

Tijdens het onderzoek gebruikt de genezer onder meer dierenbotten, gewrichten, steentjes en foto's van mensen. Zulke voorwerpen zijn op zichzelf niet doorslaggevend. Wichelen, pendelen, koffiedik lezen of in een spiegel staren zouden vooral hulpmiddelen zijn om de gedachten van de ziener of zienster te concentreren.

De genezer concludeert dat de oorzaak van Marie-Madeleines problemen bij de moeder-overste moet worden gezocht. Volgens zijn interpretatie straalt haar diepere ziel, haar zogenoemde occulte statuut, iets negatiefs uit. Wanneer ze iemand niet kan verdragen en bij het inslapen boze gedachten koestert, kan dit onbewust een uittreding veroorzaken. Bij moeder-overste neemt die de vorm aan van een vleesetend en bloeddrinkend roofdier.

7. Goed en kwaad in het klooster

Moeder-overste heeft ook een negatieve invloed uit op de kinderen en de andere zusters. Ze steelt onbewust de fijnstoffelijke levenskracht van mensen in haar omgeving. Vooral mensen die daar gevoelig of 'sensitief' voor zijn, ondervinden intenser de gevolgen. Daarom bezorgde Pater Henry Marie-Madeleine enkele krachtige en beschermende Trinitaire gebeden.

Blijkbaar hebben de andere zusters onvoldoende of zelfs helemaal geen inzicht in wat er werkelijk gebeurt. Integendeel, ze bewonderen moeder-overste omwille van haar inzet en haar verdiensten.

Uiteindelijk worden de dreiging die van de krokodil uitgaat en het verlies van levenskracht zo ernstig dat Marie-Madeleines leven zelfs in gevaar komt.

Pater Henry besluit in te grijpen. Op magische wijze zou hij een groot deel van de occulte kracht ontnemen aan de demon die in de moeder-overste huist. Het leven in het klooster blijft voor Marie-Madeleine moeilijk, maar de situatie wordt draaglijker.

8. Het slotwoord: liefde, geloof en hoop

De jaren verstrijken en uiteindelijk sluit Marie-Madeleine haar dagboek af. Ze blikt terug op haar ervaringen en op de lessen die ze van pater Henry heeft geleerd. Ze beseft dat niet iedereen haar getuigenis zomaar zal geloven, maar hoopt dat latere lezers er rustig over zullen nadenken.

Ze herinnert zich een ervaring uit haar jeugd waarin ze enerzijds een zonnige wereld waarnam, maar die anderzijds bij een aandachtiger en dieper kijken toch in een duisternis baadt.

Op een zomerse dag wordt de moeder-overste door de hele gemeenschap gehuldigd voor haar jarenlange, onvermoeibare inzet. En weer ervaart Marie-Madeleine, ondanks de warmte van de zon, een beklemmende duisternis die, ondanks de warmte van de zon, het hele dorp lijkt te omhullen.

Toch eindigt het verhaal hoopvol. Marie-Madeleine gelooft dat het kwaad uiteindelijk zijn kracht zal verliezen door het lijden, de dood en de verrijzenis van Jezus. Ze denkt terug aan pater Henry, die inmiddels is overleden en haar jarenlang heeft begeleid en beschermd. Ze herinnert zich ook zijn belofte dat hun onderlinge band niet met de dood zou eindigen.